

Зміст

Подяка	3
ВІД АВТОРКИ	6
ПЕРЕДМОВА	9
РОЗДІЛ 1. МИСЛЕННЯ	15
Стан свідомості як головний чинник ефективного мислення ...	15
Мета зумовлює результат	22
Переконання, що заважають багатіти	30
Справа не в мені	36
Як постійно збільшувати доходи?	41
Не треба ідеально, треба ефективно	47
Фінансова місткість	51
РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ	57
Фінансові рівні	57
Спочатку заплатіть собі	63
Економія чи оптимізація	69
Хороші та погані борги	74
Фінансова подушка	81
Чи потрібен щоденний облік бюджету?	86
Як знецінились ваші гроші	90
Правильні фінансові цілі	93
З'їжте слона шматочками	98
Сімейний бюджет	104
Фінансове майбутнє дитини	108
Зворотний бюджет	113

РОЗДІЛ 3. ІНВЕСТИЦІЇ	119
Відправте гроші на роботу	119
Інвестиційні інструменти	126
Складний відсоток	135
Рух F.I.R.E.	140
Основні помилки початківців в інвестуванні	145
Ризики	150
Принципи успішного інвестора	155
Емоції чи стратегія	160
Як інвестувати під час кризи й війни?	166
Фінансовий план. Думайте десятиліттями	171
Магія маленьких кроків	177

ВІД АВТОРКИ

Для тих, хто тільки планує почати працювати зі своїми фінансами, найбільшою проблемою стане кількість та якість інформації, в яку доведеться зануритись. Від порад на останній сторінці газети до наукових праць, від забобонів до майже фантастичних історій успіху — в цьому так легко загубитись. А загубитись у фінансовій сфері — лячно, адже ризикуєш втратити гроші, а, значить, і власні стабільність та безпеку.

В такий момент дуже не вистачає ресурсу, що описував би світ особистих фінансів доступно і покроково від «А» до «Я». Саме такою я задумувала цю книгу.

Я — *Уміда Самоєнко*, інвесторка, засновниця найбільшої онлайн компанії з фінансової та інвестиційної грамотності в Україні *FinUp*, авторка блогу про інвестиції у фондовий ринок, студентка університету Berkeley та героїня рейтингу Top 100 USA Entrepreneurs with Ukrainian Origin («Найкращі 100 підприємців українського походження в США»).

Я вірю в те, що дисципліна у виконанні простих повсякденних дій, приносить кращі результати, ніж грандіозні задуми, що так і не підкріпилися щоденною роботою. А ще вірю, що зроблене добре, завжди краще, ніж ідеальне, але не зроблене.

Я написала цю книжку, щоб поділитися простими правилами, що допоможуть здобути фінансову свободу. В ній зібрані знання та практичні поради, що замінять десятки вебінарів, лекцій, курсів. Я хочу переконати вас в тому, що гроші можуть і мають служити нам, а не ми їм. Життя «в кредит» не є визначеним примхою долі, а впевненість в фінансовому завтра — доступна кожному.

Розуміння того, як правильно керувати власними фінансами, прийшло до мене з роками й досвідом. Сподіваюся, що моя книга збереже ваш час, а також допоможе уникнути помилок, яких на своєму шляху припустилася я.

Маю надію, що це видання стане для вас незамінним помічником в тому, щоб перетворити гроші з джерела стресу на інструмент втілення мрій — від купівлі нового ліхтарика до придбання будинку.

Уміда Самоєнко

Спочатку
ви працюєте на гроші,
потім гроші
працюють на вас

ПЕРЕДМОВА

Якщо ви взяли в руки цю книгу, це означає, що ви вирішили змінити свій фінансовий стан. Вам може здаватися, що щось із грошима ви робите неправильно або недостатньо. Можливо, ви добре заробляєте, але гроші живуть своїм життям, і їх весь час не вистачає. Або ви думаєте про те, щоб заробляти більше, натомість постійно живете в кредитах чи боргах. Можливо, ви вмієте рахувати гроші та навіть маєте певні заощадження, але регулярно витрачаєте їх на імпульсивні покупки. Або маєте хороший дохід і значні заощадження, але вони «не працюють» і поступово знецінюються, а вас це пригнічує.

Які б труднощі не виникали у вас з грошима, ця книга допоможе взяти їх під свій контроль, ефективніше ними керувати та досягати будь-яких фінансових цілей. Ви знатимете, як здобути фінансову стабільність, навчитесь розпоряджатися грошима розумно і примножувати їх задля досягнення амбітних цілей і високого рівня життя.

Більшість людей вважає, що матеріальну стабільність дають фінансова подушка та інвестиційний капітал, які можна отримати двома шляхами: або ви народжуєтесь в заможній сім'ї,

або у всьому собі відмовляєте сьогодні заради життя в достатку в майбутньому. Але це не зовсім так.

Я народилася в маленькому селі Азадбаш поблизу столиці Узбекистану в небагатій родині. Спочатку відсутність фінансової підтримки мене засмучувала, та потім я вирішила, що мої життєві обставини є паливом для досягнення омріяного рівня життя. Вже тоді я зрозуміла, що всього маю досягти самостійно. І за цю науку я вдячна батькам. Коли мені виповнилося 17, у мене не було іншого шляху, окрім вступу до університету на бюджет. Гроші на весілля ми з моїх майбутнім чоловіком збирали самостійно. Відсвяткували в трикімнатній квартирі в присутності 14 найближчих людей. Для когось це видаватиметься сумним, але ми з чоловіком надихались тим, що робимо все самі: заробляємо, плануємо та святкуємо весілля.

З 17 років я долучилась до «щурячих перегонів» фінансового світу. Попри шалене навантаження, мені не вдавалося заробляти на всі наші потреби. Багато років я жила з усвідомленням того, що маю заробити гроші на будинок та автівку, і ось тоді можна буде розслабитись і почати жити в задоволення. Роки йшли, і хоч здавалося, що заробляю я непогано, ми жили в боргах. Так тривало аж поки я не усвідомила важливу річ: справа не в кількості грошей, які ви заробляєте, а у вмінні розпоряджатися ними. Щоб вирватись із «щурячих перегонів», я почала жити за правилом «частину зароблених грошей відкладай на майбутнє».

У моєму оточенні були і є люди, які відмовляли собі в усьому, аж поки не купували квартири й машини. Є й інша крайність, яку я часто спостерігаю: коли не хочуть жертвувати сьогоднішнім життям заради майбутнього, яке може і не настати. І в такому підході теж є логіка. Теоретично. На практиці ж я бачу, що цих людей щороку турбує те саме питання: «Як досягти стабільності у цьому мінливому та невизначеному світі?». Такі

люди згодом звертаються за послугами до фінансових експертів, адже рішення «жити одним днем» тримає їх у тій самій пастці «щурячих перегонів». Вони не можуть зробити паузу, не можуть не працювати, адже завтра не матимуть даху над головою та їжі на вечерю. Така ситуація викликає постійну тривожність і стрес: як жити завтра? Що більше вони заробляють, то більше витрачають. Їм бракує впевненості, щоб сказати: «У мене достатньо грошей для всього, і, навіть, якщо завтра світ перевернеться, я буду у фінансовій безпеці». Люди в такому стані дуже важко переживають економічні кризи чи будь-які великі зміни в житті, як-от переїзд або зміна діяльності; вони залежать від зовнішніх обставин: від країни, економічної ситуації, роботодавця або клієнтів, а, з часом, і від своїх дітей.

Сьогодні я живу життям, сповненим подорожей, маю декілька авто та нерухоме майно. Я керую інвестиційним капіталом у сотні тисяч доларів, і це дає мені впевненість у моєму майбутньому та майбутньому моїх дітей. Цього я досягла завдяки простим та ефективним діям у сфері особистих фінансів.

Я покажу вам, як можна досягати своїх цілей, не обираючи між майбутнім і сьогоднішнім. Саме в цьому полягає фокус: у балансі, здоровому та грамотному підході до грошей. Фокус на якісному рівні життя сьогодні та забезпеченому стабільному майбутньому. А там, де фокус, там і результат. І, якщо ви будете дотримуватись моїх рекомендацій, ваші зусилля, завзятість, наполегливість та час обов'язково принесуть результат.

Ця книжка — не чарівна пігулка. Певні кроки, можливо, даватимуться емоційно важко, викликатимуть внутрішній спротив. Але якщо ви дійсно хочете досягти високого рівня життя та забезпечити фінансове майбутнє собі та дітям, знайдіть час, довіртеся мені та сфокусуйте свою увагу на власних фінансах. Крок за кроком ви зможете побудувати систему, що працюватиме на вас.

Моя система керування грошима почала приносити результат за декілька років. Великі зміни не стаються за одну ніч. Вони потребують часу та регулярної праці. Згодом ви здобудете правильні фінансові навички, що працюватимуть на вас. Знайома зі студентських часів фраза: «Спершу ви працюєте на заліковку, потім заліковка працює на вас» однаково стосується і грошей.

Спершу ви здобуваєте знання, а потім свої вміння, час і досвід обмінюєте на гроші. І тільки якщо ви вмієте правильно керувати грошима, не тільки витратити, але й зберегти та примножити кошти через різні фінансові та інвестиційні інструменти, вони працюватимуть на вас. Якщо ви твердо вирішили зануритися у світ особистих фінансів та змінити своє матеріальне становище, найголовніше, що вам знадобиться, — фокус. У світі, де кожен день — ніби ціле окреме маленьке життя, дуже важко сфокусуватися на чомусь одному та отримати результати. Тому кожен підрозділ буде закінчуватися вправою, яка допомагатиме вам бачити прогрес та тримати фокус на вашому намірі — покращити свій фінансовий стан.

Якщо у вас
немає своїх цілей, то ви
щодня працюєте
заради досягнення чужих

РОЗДІЛ 1. МИСЛЕННЯ

Стан свідомості як головний чинник ефективного мислення

«Що робити із заощадженнями?», «Куди вкласти кошти?», «З чого почати інвестування?». Усі ці запитання стосуються дії: що саме треба робити тут і зараз. Якби існувала одна дієва порада для всіх, ми б усі були заможними та щасливими. Але ця чарівна пігулка, на жаль, не існує.

Ми живемо не в лінійному, а в системному світі, де для кожної справи потрібна індивідуальна система рішень та дій. Для молодого фрилансера з мінливим доходом і бажанням купити квартиру дієвою буде одна порада, а для сім'ї зі стабільним доходом, яка хоче сформувати капітал незалежності, — зовсім інша. Немає готових рішень, які допомогли б однаково двом людям з абсолютно різними обставинами.

Спільним фактором для розв'язання багатьох питань є послідовність в діях. Щоб здійснювати правильні та ефективні